

Het gaat niet om de persoon van Fabre of iemand anders, maar om de idee dat dramaturgie vandaag voor een heleboel mensen ook iets anders betekent dan alleen maar een tekst uitschrijven.

“Buiten tekst kan dat alleen maar beweging of klank zijn, we moeten daar niet mysterieus over doen. Theater is daar ook altijd mee verbonden geweest. Zo nieuw is dat allemaal niet. Als beweging of klank zich opdringt uit een theatrale situatie of uit een dramaturgisch gegeven, ja, dan komt dat erbij. *Tekst is overbodig*, in andere landen is men daar al 30 jaar van genezen. Ik vind dat zo zelig allemaal. Als mensen zo willen werken, ze doen maar. Je kan echter niet empirisch gaan zeggen: nu moet het zó. Het is een mode, een trend, en soms lukt dat eens. *Rosas danst Rosas* was ontzettend gelukt, heel mooi danstheater. Het volgende was een heel vreemd gedoe met stoelen en niet gelukt. Maar danstheater is er altijd geweest, dat is toch niet nieuw.”

Kringetje

Vanwaar dan die impact van deze dramaturgie in het buitenland en hier?

“Ik kom veel in het buitenland, weet wat festivals zijn, wie er komen. Het belang ervan wordt enorm overschat. Waarom? Omdat het het enige is waarmee wij Vlamingen naar buiten kunnen treden. Door onze taalgebondenheid geraken we met ons theater moeilijk verder dan Nederland. Wat niet taalgebonden is en goed, kan dan naar overal. Dat wil echter nog niet zeggen dat het belangrijk is binnen het landschap hier.”

“Eén van mijn verdrieten over de benoeming in de KNS is dat ik volgend seizoen een rol zou gaan spelen bij Jérôme Savary in Lyon. Iedereen die wat talen kent, kan de hele wereld rond. Ik heb het vroeger gedaan met variété en dan leer je de relativiteit daarvan.”

Acht u het mogelijk dat in de KNS een stuk zou gecreëerd worden, niet vertrekkend van een tekst?

“Ik denk het wel, maar niet op dit moment. Pas als je een publiek opgebouwd hebt dat daar belangstelling voor heeft en daar tegen kan. Ik ga dat nu niet doen en zo nog de laatste mensen buitenjagen. Het belangrijkste vandaag is het professionele gehalte van het werk, dat is de *conditio sine qua non* om tot kwaliteit te komen.”

Waar ziet u in dat kader de plaats voor een tweede plateau?

“Voorlopig nergens. Eerst moeten we het eerste plateau uitbouwen. In Brussel is er een tweede plateau, maar daar worden slechts de frustraties van de acteurs afgereageerd, ook al zitten er soms betere voorstellingen tussen. Een tweede plateau moet dienen om die zaken te spelen die niet thuishoren op de grote scène, anders heeft het geen zin. Momenteel is het KNS-gezelschap trouwens veel te klein om twee plateaus te bespelen. In de toekomst sluit ik het echter niet uit, als het maar zin heeft en aanslaat bij welk publiek dan ook. Want daar word ik ziek van: van geniale dingen die opgezet worden voor zes of zeven mensen. Dat hoort bij het experiment, dat weet ik wel, en als er geen experiment meer is, dan is alles gedaan. De plaats van het experiment is echter niet de stadsschouwburg.”

Experiment is ook een politiek om binnen het kader van een repertoiretheater de toeschouwers niet slechts dat aan te bieden wat ze reeds verwachten.

“Je hebt geen publiek en de toeschouwers verwachten niets. Als je dan dingen gaat doen waarvan je op voorhand weet dat je altijd hetzelfde clubje binnenkrijgt, dan doe je aan vrijblijvend navelstarend amusement voor enkelingen. Veel van het zogenaamde experiment hier is trouwens oude troep. Jonge mensen ontdekken altijd vanalles. Ze ontdekken wat reeds 50 jaar geleden afgedaan was. Het gaat altijd in een kringetje en je moet er niet te veel belang aan hechten.”

Geen experiment dus in de KNS, wel een streven naar kwaliteitsverhoging via een doorgedreven professionaliteit. Ivonne Lex wijst in dit verband op een aantal belangrijke nevenaspecten. Zo vindt ze dat het gebouw aantrekkelijk moet gemaakt worden voor de toevallige voorbijganger: “er moet ook langs buiten wat kleur komen”. Binnenin zal er plaats geruimd worden voor animaties, voor zover budgettair mogelijk. De voorstellingen zelf zullen omkaderd worden door tentoonstellingen, lezingen, colloquia en nabesprekingen. Heeft ze daartoe een goede *équipe* in de stadsschouwburg?

Ivonne Lex: “Dat is veel werk en je moet er de schouwburg warm voor krijgen, maar daar zitten veel mensen die niet altijd op hun juiste waarde genomen worden. Dat wil ik nu allemaal uitzoeken. Overigens: ik kan niemand ontslaan, dat is sociaal onmogelijk, totaal uitgesloten.”

Waarom?

“Omdat iemand die daar 20 jaar zit een paar miljoen moet meekrijgen bij ontslag. Zo simpel is het.”

En dat betreurt u?

“Dat betreurt iedereen die iets moet maken. Als jij morgen hoofdredacteur bent van een grote krant met 100 journalisten en je wil er één hele goeie engageren, maar je kan niet omdat je vier sukkel die niets presteren moet houden, dan zou jij dat ook betreuren. Vanuit sociaal oogpunt kan ik daar inkomen, maar als theatermaker vind ik het jammer.”

“Nu wordt er gewerkt binnen een structuur waarvan iedereen zegt dat het niet de goede is. Dus moeten we die eerst veranderen en dan zien of de mensen beter functioneren. Zo verbaast het me bijvoorbeeld dat er in de KNS geen permanente regie-assistentie is. Nochtans is dat in het productieverloop allernoodzakelijkst. Misschien zitten er in het huidige personeelsbestand wel geschikte mensen die daar ambitie voor hebben. De eerste taak wordt dus het productieproces reorganiseren.”

't Stad

Zit u daar niet met een zeer groot probleem door de binding van de KNS aan de stad Antwerpen. Het technisch personeel is stadspersoneel en de boekhouding is in de eerste plaats verantwoordelijkheid van de centrale schouwburgdienst.

“Dat is waar en niet waar. De technische medewerkers zijn in de KNS altijd stadspersoneel geweest, ook toen de schouwburg goed functioneerde. Dat is dus een drogreden. Mensen zijn toch maar mensen, en het geeft me aan de andere kant een grote beweeglijkheid. Diegenen die in mijn werking niet goed functioneren, kunnen als stadspersoneel steeds ergens anders in dienst genomen worden. Zo is mij verzekerd. Dat is een pluspunt tegenover een ander theater. Wat de boekhouding betreft: je moet werken binnen een bepaald budget, maar daarbinnen is er toch een zekere beweeglijkheid mogelijk.”

De statuten zijn echter wel totaal verouderd.

“Ik heb die statuten getekend omdat het nu eenmaal gebruikelijk is, maar daar moet over gesproken worden, want ze zijn alvast niet meer conform aan het decreet. Er wordt al te gemakkelijk met stenen